

Iratok szlovák nemzetiségi lapok megjelenésének és terjesztésének betiltásáról

A

1915 márc. 12

Belügyminiszteri rendelet a „Národny Hlásnik” turócszentmártoni szlovák nemzetiségi hírlap „megjelenésének és terjesztésének eltiltása tárgyában”¹

1910–15. évi Képv. Ir. XLVI. 360–361. l.

Turóc vármegye alispánjának, Turócszentmárton.

A magyar királyi minisztérium 5.484/1914. M.E. számú rendelete alapján a Gregor József turócszentmártoni lakos által kiadott és szerkesztett s Turócszentmártonban megjelenő „Národny Hlásnik”² című időszakos lap további megjelenését és terjesztését közleményeinek a hadviselés érdekeit veszélyeztető tartalma miatt eltiltom.

Az ily időszakos lapok szállítására nézve a sajtóról szóló 1914:XIV. törvénycikk⁴ végrehajtása tárgyában 2.500/1914. M.E. szám alatt kiadott rendelet 27–29. §-aiban a magyar királyi minisztérium által a terjesztéstől eltiltott sajtótermékek szállítására vonatkozólag meghatározott szabályokat megfelelően kell alkalmazni.

A tilalom ellenére megjelenő időszakos lap példányait el kell kobozni és megsemmisítés végett a királyi ügyészségnek kell átadni.

Aki a megjelenéstől eltiltott időszakos lapot kiad vagy terjeszt, az 1912:LXIII. törvénycikk 11. §-ának utolsó bekezdése értelmében kihágást követ el, s amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik: két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Utasítom alispán urat, hogy ezen rendeletemet Gregor József turócszentmártoni lakosnak, mint a „Národny Hlásnik” című időszakos lap felelős szerkesztőjének és kiadójának, valamint a turócszentmártoni „könyvnyomda részvénytársaság egyesületnek” is haladéktalanul hozza tudomására, és hogy az 1896:XXXIII. törvénycikk 87. §-ára való utalással intézkedjék egyúttal a lap netaláni megjelenésének és terjesztésének szigorú ellenőrzése iránt is.

Budapest, 1915. évi március hó 12-én.

Sándor János s. k.,
m. kir. belügyminiszter

¹ A rendelet címe: A m. kir. belügyminiszternek 1236/1915. B. M. res. számú rendelete a „Národny Hlásnik” című időszakos lap megjelenésének és terjesztésének eltiltása tárgyában.

² Jozef Gregor Tajovský (1874–1940) szlovák próza- és drámaíró, 1913 óta a Szlovák Nemzeti Párt elnökségének függetlenített titkára, a párt átdolgozott 1914. évi programjának (Ústrojnosť Slovenskej Národnej Strany. T. Sv. Martin, 1914.) szerzője, szerkesztője.

³ A Národny hlásnik c. lap 1868-tól jelent meg előbb Budapesten, majd 1870-től Turócszentmártonban, 1901-ig havonta, ezt követően pedig hetente. Mint „a szlovák nép számára készült újság” elsősorban egyszerűbb, ismeretterjesztő frásokat közölt, de a századfordulót követően különösen vezércikkeiben az ellenzéki szlovák vezérlapok éles hangjában bírálta a korabeli magyarországi politikai viszonyokat. A lap betiltására a „Hiénák háborút akarnak” címmel 1914 őszén megjelent vezércikk miatt került sor. (Vö. Fraňo Ruttkay: Prehľad dejín slovenského novinárstva do roku 1918. Bratislava 1977.)

⁴ Az eredetiben, sajtóhibával: 1913.